

## **ZAPISNIK**

Sa 26. sednice Komisije za žalbe održane 27.2.2014. sa početkom u 18 sati, u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Zoran Ivošević, Petar Jeremić, Stojan Marković, Filip Švarn, Božo Prelević, Vlado Mareš i Predrag Azdejković

Odsutni članovi Komisije: Ljiljana Smajlović, Tamara Skrozza, Tihomir Trišić i Nebojša Spaić

Ostali prisutni: Nenad Babić, pravni savetnik agencije Tanjug, i Gordana Novaković, generalna sekretaraka Saveta za štampu

### **Dnevni red:**

1. Razmatranje žalbe Regionalnog centra za manjine na tekst objavljen na portalu „Telegraf.rs“
2. Razmatranje žalbe agencije Tanjug na tekst objavljen u listu „Danas“
3. Razmatranje dopisa agencije Tanjug u vezi sa nenavodjenjem izvora u većem broju tekstova u različitim medijima
4. Razmatranje žalbe Zorana Živkovića na tekstove objavljene u listu „Kurir“
5. Razmatranje zahteva lista „Bečejski mozaik“ da Komisija oceni da li je list prekršio Kodeks novinara objavljivanjem pisma čitaoca

1. Regionalni centar za manjine podneo je žalbu zbog teksta kojim se, po njihovoj oceni, vređaju i diskriminišu pripadnici romske nacionalne manjine, time što se u tekstu ističu kao kradljivci. U toku rasprave, članovi Komisije izneli su donekle različite stavove o tome da li je u ovom slučaju trebalo navoditi etničku pripadnost maloletnika koji je pokušao krađu, odnosno da li je time prekršen Kodeks ili ne. Zoran Ivošević je podsetio na sličan slučaj o kojem je Komisija odlučivala u prvoj godini rada, kada su stavovi o tom pitanju ostali podeljeni. Po njemu, tekstom nije prekršena pretpostavka nevinosti (na šta je ukazao Predrag Azdejković) jer je novinarka to lično doživela, pa ima pravo i da kaže da je ukrao. On je naveo i da ovde nije glavni problem to što je navedena nacionalnost počinioca, nego to što neko decu prisiljava da to rade, a na šta je novinarka htela da ukaže. Ovakvi tekstovi, međutim, uvek provociraju one koji ne misle dobro o Romima i dovode do uvredljivih komentara, kojima je prekršen Kodeks. Božo Prelević je takođe rekao da je Kodeks prekršen komentarima, ali da misli da nije i tekstom, jer težište priče nije na Romima, nego na tome šta se građanima dešava na tom mestu u gradu. To što je navedeno da je dečak Rom je samo način da se identifikuje neko kome se ne zna ime. Tekst je, po njemu, na granici, ali ona ipak

nije pređena. Ostali članovi Komisije ocenili su, međutim, da je i tekstom prekršen Kodeks, jer počinjeno delo nije ni u kakvoj vezi sa nacionalnošću dečaka, a zaista se takvom pisanjem može izazvati utisak da samo Romi kradu mobilne telefone na ulici. Predrag Azdejković je rekao da bi isticanje nacionalnosti ovog dečaka bilo prihvatljivo kada bi inače novine objavljivale: „Srbin, pravoslavac, heteroseksualac opljačkao...“ Filip Švarn je rekao i da je nejasno šta se htelo ovim tekstom u kojem novinarka samo prepričava svoje iskustvo i ničim ne nadograđuje tu priču. Tekst je, pritom, plasiran tako da provocira i zato je i izazvao lavinu negativnih komentara. Posle rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da je Kodeks prekršen komentarima ispod teksta, dok je „za“ odluku da je Kodeks prekršen i samim tekstom glasalo pet članova, a dva su bila „protiv“.

2. Novinska agencija Tanjug žalila se zbog naslova autorskog teksta u listu „Danas“, smatrajući da ne održava suštinu teksta, već čitaoca navodi na pogrešan zaključak da je Tanjug u nečemu „zakazao“, čime se nanosi šteta toj agenciji. Filip Švarn i Božo Prelević su istakli da u naslovu nije saopštena činjenica, već je reč o jednoj frazi, koja je slobodno upotrebljena da izrazi autorov stav. Prelević je dodao da ga iznenađuje da „Danas“ objavi tekst u kojem se tvrdnje novinarkе Tanjuga ocenjuju kao „rekla-kazala baljezgarije“, ali da to nije predmet žalbe. Stojan Marković je primetio da je korektno što je Tanjug u žalbi predložio mogućnost dogovora i da je „Danas“ mogao bar nešto da odgovori. Komisija je, nakon kraće rasprave, jednoglasno odlučila da Kodeks nije prekršen.

3. Tanjug se Savetu za štampu obratio i dopisom uz koji su, kao ilustracija, priloženi brojni tekstovi sa servisa agencije, koji su u drugim medijima potpisani kao tekstovi novinara tih redakcija. Članovi Komisije su zaključili da se o ovome ne može odlučivati kao o pojedinačanim žalbama na svaki od navedenih medija, već da bi trebalo redakcijama dostaviti dopis, kojim bi ih Komisija ponovo podsetila na obavezu poštovanja autorskih prava kolega. Komisija je konstatovala i da je ova pojava postala zabrinjavajuće masovna, dobrim delom i zbog velikog broja piratskih portala koji velikom brzinom šire vesti koje su „preuzele“ bez navođenja izvora.

4. Žalbu na više tekstova koje je objavio list „Kurir“ podneo je Zoran Živković, predsednik Nove stranke. Tekstovi su objavljeni nakon što je Živković na konferenciji za novinare pocepao primerak tog lista nezadovoljan oni što su o njemu pisali. U toku rasprave, članovi Komisije su pomenuli i taj događaj, pri čemu su imali različite stavove o Živkovićevom postupku. Predrag Azdejković i Zoran Ivošević su, tako, ocenili da je pravo svakoga ko kupi novine da sa njima radi šta hoće i da je reč o brutalnoj, ali opravdanoj, reakciji na pisanje „Kurira“, dok je Božo Prelević rekao da takav čin ne odobrava, ali da to nije predmet žalbe, pa samim tim ni Komisija o tome ne treba da se izjašnjava. Kad je reč o tekstovima na koje se žalba odnosi, Komisija je jednoglasno ocenila da je „Kurir“ prekršio Kodeks. Petar Jeremić je posebno istakao da „Kurir“ uopšte nije dokazao tvrdnje zbog kojih je Živković pocepao novine, a sada ističe da jeste i „proziva“ ga da je lažov. Božo Prelević je rekao da „fašista“, „nacista“ i „pobesneli siledžija“ teško mogu biti vrednosni sudovi, kako tvrde u „Kuriru“. On je naveo da urednici i vlasnici medija koji sede u izbornom štabu jedne stranke i napadaju njene političke takmace, krše Kodeks samim tim što sredstva informisanja pretvaraju u sredstva propagadne. Članovi Komisije su, po okončanju debate, jednoglasno odlučili da je „Kurir“ prekršio Kodeks novinara Srbije i naložili listu da tu odluku objavi.

5. Komisija je razmotrila i zahtev glavnog i odgovornog urednika „Bečejskog mozaika“ Vladana Filipčeva da se izjasni o tome da li je taj nedeljnik povredio Kodeks objavljivanjem pisma čitaoca. Zbog ovoga je u toku sudski spor, a oštećena traži naknadu štete u iznosu od

300.000 dinara. Članovi Komisije bili su jednoglasni u oceni da „Bečejski mozaik“ nije postupio suprotno profesionalnim etičkim normama. Svi učesnici u raspravi istakli su da je čitalac izneo svoj stav i da je osobi koja se u tekstu prepoznala pružena prilika da u istom broju na istoj strani odgovori na sve navode iz teksta. List je upoznao čitaoce sa dva različita stava, u skladu sa pravilom „da se čuje i druga strana“ o temi koja je značajna za stanovnike tog grada.

Sednica je završena u 19.40 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Stojan Marković